

Carta d'intencions

Ciutats agermanades per la inclusió de menors i joves no acompanyats

Co-funded by
the European Union

Co-finanziato dall'Unione europea. Le opinioni e i punti di vista espressi sono tuttavia esclusivamente quelli dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelli dell'Unione europea né della Direzione generale Migrazione e Affari interni della Commissione europea.
Né l'Unione europea né l'ente finanziatore possono essere ritenuti responsabili per tali contenuti.

NEAR to Guardians

Introducció

Aquesta carta d'intencions és un document sorgit des de la base, una declaració de valors i compromisos compartits per actors locals de tot Europa que donen suport als infants i als joves migrants no acompanyats en el seu camí cap a l'autonomia i la inclusió social.

És el resultat d'un procés de col·laboració que comprèn cinc països i inclou contribucions de municipis, organitzacions de la societat civil, educadors, autoritats públiques i els joves mateixos. Mitjançant el diàleg continu, l'intercanvi de bones pràctiques i la reflexió col·lectiva, s'han identificat els reptes estructurals comuns que afecten l'accés a l'educació, l'habitatge i la inserció laboral, així com els compromisos per superar aquests reptes.

Aquesta carta d'intencions, si bé es fonamenta en diferents realitats locals, reflecteix els valors compartits i el compromís de la UE per enfortir les respostes locals coordinades, sostenibles i basades en els drets. Nosaltres, els sotasignats, reconeixem la nostra responsabilitat compartida en la construcció d'una integració efectiva que requereix accions en múltiples nivells de governança.

Aquesta Carta d'Intencions ha estat comentada amb infants i joves migrants no acompanyats, les aportacions dels quals han ajudat a identificar i posar en relleu les prioritats que més els importen.

Desafiaments compartits

A les ciutats europees, els infants i els joves migrants no acompanyats s'enfronten a barreres estructurals i recurrents que afecten la seva capacitat per accedir plenament als drets i les oportunitats, i que repercuteixen en la sostenibilitat a llarg termini dels seus processos d'inclusió.

Hem identificat els desafiaments transversals següents:

- Les barreres administratives i legals, especialment les relacionades amb l'estatus de residència i la documentació, restringeixen l'accés a serveis essencials, una feina legal, l'habitatge i l'educació.
- La inestabilitat durant les transicions clau de la vida a causa de canvis, incloent-hi canvis en l'estatus legal, la reubicació, la transició fora de la tutela als 18 anys o trajectòries migratòries, interromp la continuïtat en l'educació, l'habitatge i les trajectòries laborals.
- La manca de continuïtat en el suport més enllà dels 18 anys augmenta el risc d'exclusió, les condicions de vida precàries i la feina irregular durant les fases crítiques de transició.

- La discriminació estructural, els prejudicis socials, la prioritització escassa i la manca de conscienciació dins de les institucions, les comunitats locals i els mercats privats obstaculitzen les polítiques inclusives i la igualtat d'accés a les oportunitats.
- Hi ha deficiències en la inclusió de les veus, les experiències i les perspectives dels nens i els joves migrants no acompanyats en el disseny de polítiques i pràctiques que afecten les seves vides.
- Manca de recursos especialitzats i suport en matèria de salut mental per acompanyar els menors no acompanyats durant el seu creixement.

Valors compartits

Aquesta carta d'intencions es fonamenta en un enfocament centrat en els drets i en l'infant i jove, i reconeix l'educació, l'habitatge i la inserció laboral com a drets fonamentals.

Creiem que:

- La inclusió requereix cooperació i responsabilitat col·lectiva entre les autoritats públiques de diferents nivells, la societat civil, les comunitats i la resta de parts interessades.
- Els nens i els joves migrants no acompanyats han de gaudir de les mateixes oportunitats que els seus iguals.
- La diversitat, el multilingüisme i l'intercanvi intercultural són actius valuosos per a les comunitats.
- Els nens i els joves no han de ser considerats beneficiaris, sinó subjectes actius per aconseguir ciutats més inclusives i resilients.
- És fonamental situar les històries, les aspiracions i les potencialitats individuals al centre del disseny i la programació de les polítiques.
- Les respostes polítiques als problemes d'habitatge, educació i inserció laboral s'han de basar en l'empatia i l'amplitud de mires, respectant les necessitats, les experiències i les aspiracions individuals.

Educació

Visió

Concebem sistemes educatius que ofereixin oportunitats d'aprenentatge equitatives, flexibles i significatives, incloent-hi l'educació ordinària, els itineraris formatius i les activitats extracurriculars, culturals i socials alineades amb els talents i les aspiracions dels joves i amb els contextos del mercat laboral local. Els itineraris educatius han de garantir:

- Persones de referència estables.
- Integració primerenca als sistemes locals i els entorns d'aprenentatge inclusius.
- La mediació lingüística i cultural com a eina per a una millor inclusió socioeducativa.

Compromisos

Els signants reconeixen la importància de les accions següents i es comprometen a:

- Donar suport a la simplificació administrativa per facilitar l'accés universal als itineraris d'educació i formació ordinaris.
- Promoure i fomentar entorns d'aprenentatge inclusius, multilingües i interculturals.
- Enfortir la cooperació entre escoles, serveis públics, societat civil i comunitats.
- Donar suport als itineraris formatius orientats al desenvolupament d'habilitats que respectin les aspiracions dels joves i estiguin d'acord amb la realitat del mercat laboral local, i fomentar-los.
- Promoure relats que reconeguin el paper actiu i la participació significativa dels joves migrants no acompanyats, així com relats en contra de la discriminació i els discursos d'odi.
- Promoure activitats extracurriculars, culturals i socials entre iguals per fomentar oportunitats d'interacció social i intercanvi cultural.

Habitatge

Visió

Concebem sistemes d'habitatge que proporcionin condicions de primera acollida segures i estables, així com itineraris de transició personalitzats cap a l'autonomia, en particular per als joves que abandonen el sistema d'atenció després dels 18 anys.

Les solucions d'habitatge haurien de:

- Estar arrelades localment i ser flexibles.
- Connectar-se amb l'educació i la feina per a un enfocament integral.
- Promoure mecanismes estructurats i de transició més enllà dels 18 anys per prevenir sortides abruptes dels sistemes d'atenció i oferir un suport gradual cap a la independència.

Compromisos

Els signants hauran de:

- Promoure unes condicions de primera acollida d'alta qualitat.
- Millorar les vies d'accés a l'habitatge més enllà dels 18 anys, segons les necessitats individuals, per acompanyar una transició gradual cap a l'autonomia.
- Reforçar la coordinació entre les administracions locals, les empreses i altres actors amb l'objectiu de desenvolupar estratègies d'habitatge integrades i sostenibles al llarg del temps.
- Explorar solucions o models d'habitatge innovadors i de transició que depenguin de la feina i no de l'edat.
- Incrementar la participació d'ex menors no acompanyats en la construcció de narratives per crear consciència i abordar els estereotips dins les comunitats locals.
- Millorar la continuïtat del suport, incloent-hi el benestar psicosocial, en les trajectòries posteriors al sistema d'atenció.

Inserció laboral

Visió

Concebem vies d'accés al mercat laboral que proporcionin oportunitats d'ocupació estables, legals i a llarg termini, reconeixent tant les limitacions legals estructurals com el paper dels actors locals per facilitar un accés inclusiu. Els esforços d'inserció laboral haurien de:

- Reconèixer les habilitats interpersonals juntament amb les competències tècniques.
- Reduir la vulnerabilitat a l'ocupació informal o abusiva.
- Fomentar la participació primerenca al mercat laboral mitjançant l'assessorament i l'aprenentatge per observació.
- Involucrar els ocupadors com a socis actius, creant consciència sobre els problemes a què se solen enfrontar els menors no acompanyats i fomentant aliances entre institucions, el tercer sector i les empreses.

Compromisos

Els signants hauran de:

- Crear espais estructurats i recursos específics per al diàleg entre empreses privades, autoritats públiques i organitzacions de la societat civil per fomentar iniciatives de reclutament inclusiu i de sensibilització entre els ocupadors.
- Promoure col·laboracions amb els ocupadors per ajustar les habilitats a les oportunitats del mercat laboral i respectar els talents i les aspiracions dels joves.
- Reforçar el suport integral que connecti els serveis laborals i d'ocupació, l'habitatge i els itineraris educatius.

Adhesió/Conclusió

En subscriure aquesta carta d'intencions, reafirmem la nostra voluntat de cooperar, intercanviar coneixements i enfortir les respostes coordinades que promoguin l'estabilitat, l'autonomia i la igualtat d'oportunitats per als infants i els joves migrants no acompanyats.

Convidem que es continuï col·laborant a escala local, regional, nacional i europea per traduir aquests principis compartits en accions contínues.

Annex 1 – Exemples d'accions concretes extretes de bones pràctiques en el projecte NEAR to Guardians

Orientació i assessorament legal

- Serveis d'atenció especialitzats que proporcionin informació i orientació sobre els procediments legals i administratius, amb l'objectiu de facilitar l'expedició de permisos de residència i les vies de regularització. Els serveis d'atenció ofereixen ajuda personalitzada sobre les lleis i els procediments aplicables.

Educació

- Servei d'orientació i assistència pràctica que ofereixi suport a l'escolarització, a fi de facilitar la integració dels menors no acompanyats en el sistema educatiu ordinari, mitjançant intervencions coordinades d'àmbit municipal.
- A més del suport a l'escolarització, l'assistència educativa també podria incloure cursos d'idiomes, mediació cultural i formació de professors.
- Activitats artístiques, esportives, socials i culturals en què participin tant menors no acompanyats com joves locals, amb l'objectiu de fomentar les relacions entre iguals i la inclusió social.

Habitatge

- Projectes d'habitatge de transició per a menors no acompanyats que van arribant a l'edat adulta, amb l'objectiu de fomentar la seva autonomia amb el suport d'un equip multidisciplinari que els acompanyi en la seva trajectòria (incloent-hi els aspectes econòmics, sanitaris i educatius), així com per a joves adults que han arribat recentment a la majoria d'edat, als quals les administracions locals es comprometen a donar accés a solucions d'habitatge assequibles.

Accés a la feina

- Grups de treball integrats per treballadors o educadors socials, empreses privades i organitzacions de la societat civil per dissenyar conjuntament itineraris concrets i adaptats a les necessitats dels menors no acompanyats per accedir al mercat laboral, integrant idealment les oportunitats d'ocupació amb solucions d'habitatge.

